

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

LA DAME DE CHEZ MAXIM

Een blijspel in drie bedrijven

door

Georges Feydeau

Vertaling : Bob de Lange

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen

2016

Nr.2031

PERSONEN

(12 dames - 17 heren)

Petypon
Generaal Petypon du Grêlé
Mongicourt
De Hertog
Marollier
Corignon
Etienne
De straatveger
De pastoor
Chamerot
Sauvarel
Guérissac
Varlin
Emile
3e Officier
Vidauban
Tournois

Troeltje
Mevr. Petypon
Mevr. Vidauban
Mevr. Sauvarel
Clémentine
Hertogin de Valmonte
Mevr. Ponant
Mevr. Claux
Mevr. Virette
Mevr. Hautignol
De barones
Mevr. Tournois

DEKOR

Eerste en derde bedrijf : de praktijkkamer van Dr Petypon

Tweede bedrijf : de ontvangtsalon in het kasteel van du Grêlé

E E R S T E B E D R I J F

De praktijkkamer van Dr Petypon: een grote kamer, erg strikt aangekleed. Rechts op het voorplan een raam met zware draperieën. Tweede plan rechts, face zaal: een deur naar de hal. (3)¹ Tweede plan links: een deur naar de vertrekken van mevrouw.

Midden fond een doorgang (1) met zware draperie (die achter de scène bediend wordt): zij verhult de slaapkamer van de chirurg. Het bed moet iets schuin opgesteld worden, zodat het publiek een goed overzicht heeft van heel het bed, met ernaast een stoel en nachttafel met bedlampje en schemerkampje. Verder nog een drukke aankleding met prenten en dergelijke ad. lib.

Midden links van de scène staat een indrukwekkende Chesterfieldsofa, type gecapitonneerd zwart leder. Aansluitend aan de rechtse armleuning van de Chesterfield nog een andere zetel type 'Bergère', met hoge rugleuning en zijdelingse hoofdsteunen (zgn. "chaise volante")

Meer naar rechts en schuin geplaatst een imponerend stijlbureau met erachter een aangepaste zetel en schuin ervoor een stoel voor de bezoeker. Op de schrijftafel is een onderlegger geplaatst, een lamp, pen en inktstel en ook medische boeken.

Iets rechts van de schrijftafel: een andere leunstoel type "relax", die in verschillende posities kan worden gebracht (zgn. "fantastische stoel"). In de buurt daarvan een niet overtrokken poef (2), waar voorlopig een plaid is overgegooid.

Om de "fantastische stoel" te kunnen bedienen lopen er draden van achter de scène onder de tapijten; de dikke boeken op het bureau houden de draden op hun plaats. Hij kan bediend worden met verschillende knoppen aan de rugzijde. Er is ook een "controlepaneel" te voorzien dat zoemt en flikkert.

Wie in de geactiveerde zetel plaatsneemt valt onmiddellijk onder "narcose", volledig ontspannen en met een gelukzalige glimlach op het gezicht.

1e Scène

Mongicourt, Etienne, gevolgd door Petypon

(Als het doek opengaat, is het toneel in het duister gehuld; de gordijnen voor het raam en voor de boogopening naar Petypons slaapkamer zijn dicht. De hele kamer ligt overhoop: de canapé ligt omgekeerd, de poten in de lucht; ook de chaise volante ligt

¹ De cijfers (1) (2) (3) (4) duiden de posities van de personages aan

op z'n kant, aan één van de poten zitten de treurige resten van een hoge hoed. Op de schrijftafel een open paraplu; op de vloer ligt de poef een eind weggerold: een eindje verder ligt de plaid die de poef gewoonlijk bedekt. Het toneel is leeg, we horen het twaalf uur slaan; dan horen we opzij, vanuit de vestibule, het geluid van stemmen naderbijkomen.)

STEM VAN MONGICOURT : Wat! Wat! Wat vertel je me nu?!

STEM VAN ETIENNE : Het is net zoals ik u zeg, dokter!

MONGICOURT : *(Komt het toneel op, met harde stem tegen Etienne die hem volgt.)* Dat kan toch niet! Slaapt hij nog?

ETIENNE : Ssst, een beetje zachter, meneer!

MONGICOURT : *(zachter)* Slaapt hij nog?

ETIENNE : Ja meneer, ik begrijp er niets van. De dokter is altijd om acht uur op; en nu is het al middag!

MONGICOURT : Nou, dat is ook een boemelaar van het jaar nul. *(Hij loopt een eindje terug naar het fond.)*

ETIENNE : Wat zei u, meneer?

MONGICOURT : Niets, niets. Ik dacht hardop.

ETIENNE : Ah, ik dacht dat u "boemelaar" zei!

MONGICOURT : *(Komt weer terug.)* Pardon, ik zei erbij 'van het jaar nul'.

ETIENNE : Niet van het jaar nul en niet van het jaar 1890! Ah, je kunt wel zien dat u meneer niet kent. Meneer, ik zou hem mijn eigen vrouw toevertrouwen.

MONGICOURT : Aha, je bent dus getrouwd.

ETIENNE : Ik? Nee, nee, ik kijk wel uit!... Het was maar bij wijze van spreken... om duidelijk te maken dat meneer helemaal geen boemelaar is... integendeel...

MONGICOURT : *(onderbreekt hem)* Ja, goed, als je het intussen eens wat lichter maakte; ik kan geen hand voor ogen zien.

ETIENNE : Ja, meneer.

(Etienne opent het gordijn voor het raam rechts. Het is klaarlichte dag. Etienne en Mongicourt kunnen een kreet van verbazing niet onderdrukken als ze de rommel zien in de kamer.)

ETIENNE & MONGICOURT : Ah!

ETIENNE : (*Tussen het raam en de schrijftafel*) Wat kan er gebeurd zijn?

MONGICOURT : (*In het midden van de kamer.*) Nou, dat is me het rommeltje wel!

ETIENNE : (*Komt voor de tafel langs lopend, op het midden van het toneel.*) Maar wat kan meneer gedaan hebben om de boel zo toe te takelen?

MONGICOURT : (1) Inderdaad!

ETIENNE : (2) Tenzij hij dronken was als een meloet.

MONGICOURT : (*grappig verwijtend*) Hé, hé, Etienne, rustig aan!

ETIENNE : (*heftig*) O, maar zo is meneer niet! Hij drinkt alleen maar mineraalwater... en dat lengt hij nog aan... met melk!

MONGICOURT : (*Wijst naar de poef die op de grond ligt.*) Kijk daar eens, wat is er met die poef? Mooi is anders.

ETIENNE : (*Legt de poef goed en bedekt hem met het tafelkleed.*) O, dat is maar voorlopig! Mevrouw is bezig er een bekleding voor te borduren. Daarom leggen we er zolang dat kleed over. (*Maakt een gebaar naar alle omvergehaalde meubelen.*) Nee, maar, nee maar, kijk toch eens!

MONGICOURT : (*Haalt de resten van de hoed van de stoelpoot af.*) Ah!... En wat vind je hier van?

ETIENNE : (*Neemt de hoed uit Mongicourts handen*) O... en dat was een nieuwe hoed, meneer!

MONGICOURT : Je ziet het er niet aan.

ETIENNE : (*Zet de stoel weer op zijn poten.*) Mooi is dat, en meneer heeft me nog wel z'n afleggetje beloofd! Als hij mijn toekomstige spullen op zo'n manier behandelt!... (*Al pratend legt hij de hoed op de schrijftafel.*)

MONGICOURT : Maar dat gaat zo niet verder! Ik zou je meester nu graag willen spreken. Het lijkt me toch niet overdreven als hij nu gewekt wordt...

ETIENNE : (*Sluit de paraplu*) Tja, als meneer de verantwoordelijkheid op zich wil nemen!

MONGICOURT : (*Loopt in de richting van de toegang tot de slaapkamer.*) Dat doe ik.

ETIENNE : (*Voegt zich bij Mongicourt*) Vooruit dan maar! Maar dan wel graag met normaal geluid.

MONGICOURT : (1) (*schertsend*) Normaal geluid... wat versta je daaronder?

ETIENNE : (2) Dat noemt meneer zo. Dat betekent dat we bijvoorbeeld geen kanon naast zijn hoofd moeten afschieten.

MONGICOURT : (*hetzelfde*) Maak je niet bang, dat ben ik niet van plan...

ETIENNE : We moeten hem integendeel heel geleidelijk aan wakker maken; door het maken van een serie zachte geluidjes... bijvoorbeeld door te neuriën... Zouden we kunnen neuriën, meneer?

MONGICOURT : (*goedmoedig*) Ik vind het best.

ETIENNE : Dus eerst zachtjes; en dan langzaamaan wat harder.

MONGICOURT : (*schertsend*) Nog een speciale melodie?

ETIENNE : Nee, gewoon: tra la la la la la... (*Hij neuriet de melodie: Paresseusse fille, uit Faust.*)

MONGICOURT : (*glimlachend*) Hé, ken je dat?

ETIENNE : (*verschonend*) Het is het enige wijsje dat mevrouw op de piano speelt, dus als ik het nu nog niet zou kennen...

MONGICOURT : (*Loopt (2) naar de gordijnen voor de toegang van de slaapkamer.*) Goed, vooruit dan... Het is trouwens een liedje voor de ochtendstond...

ETIENNE : (*Volgt (1) Mongicourt*) Maar zachtjes in het begin hé...!

MONGICOURT : Afgesproken, afgesproken!

(Ze beginnen zachtjes te zingen, maar naarmate het liedje vordert zingen ze luider en tenslotte uit volle borst. Ze zingen met hun rug naar de zaal, hun gezicht naar de kamer in het fond. Bij de achtste maat horen we een dof aanhoudend gegrom, maar waarvandaan weten we niet.)

MONGICOURT & ETIENNE : (*tezamen*)

O jij lui meisje

Dat nog altijd rust

Terwijl allang de zon

De dag heeft wakker gekust.

Tralala tralalie
 Tralala tralalie
 (*Etienne tot Mongicourt*)
 Ik ken de woorden niet!
 Dus zing ik de melodie!

Tralala tralalie
 Tralala lalie
 Tralala lalie...

MONGICOURT : (*legt Etienne het zwijgen op, die doorgaat met zingen.*)
 Ssst!

ETIENNE : ...lalie... Wat?

MONGICOURT : Ik geloof dat ik een beestachtig gegrom hoorde...

ETIENNE : (*op de hoogte*) Ah, dat is meneer die wakker wordt.

MONGICOURT : Ah? Mooi...

STEM PETYPON : (*Nog altijd onzichtbaar voor de zaal, gekreun*) Eeeu-
 uh!...

MONGICOURT : (*Roept zachtjes in de richting van de kamer van de dokter.*)
 Petypon!

ETIENNE : (*roept ook*) Meneer!

MONGICOURT : Hé, Petypon!

STEM VAN PETYPON : (*kreunend*) Eeeuuuh?...

MONGICOURT : (*rug naar zaal*) Wel, ouwe jongen, hoe zit het?

STEM VAN PETYPON : Eeeuuuh?...

MONGICOURT : Sta je nog op vandaag?

STEM VAN PETYPON : (*slaperig*) Hoe laat is het?

MONGICOURT : (*Draait zich om*) Wat is dat nu?... Het lijkt wel of z'n
 stem niet uit z'n kamer komt!

ETIENNE : (*Met gebaar van zijn duim over zijn schouder.*) Ja, dat is
 zo... alsof hij ergens achter ons vandaan komt. (*Hij draait zich
 om.*)

MONGICOURT : (*Kijkt zoekend rond*) Waar hang je in hemelsnaam uit?

STEM VAN PETYPON : Hè? Wat? In m'n bed natuurlijk!

MONGICOURT : (*wijst naar canapé*) Maar het komt daar vandaan!

ETIENNE : Ja!

(Beiden haasten ze zich achter de canapé, Etienne links, Mongicourt rechts, en lichten de canapé op. We zien Petypon vredig op de grond liggen. Hij ligt op zijn rechterzij (zijn hoofd naar rechts). Hij is in hemdsmouwen en zijn das zit los.)

ETIENNE & MONGICOURT : *(verbluft)* Ah!

MONGICOURT : Zeg, wat doe je daar?

(Petypon opent zijn ogen, kijkt hun kant uit en kijkt ze versuft aan. Mongicourt stikt van het lachen, evenals Etienne.)

MONGICOURT : Ha, ha, ha! Die is geweldig!

PETYPON : *(Draait zich met een ruk op zijn andere zij.)* Ah, hou op met die onzin!

MONGICOURT : Hé Petypon? *(Hij klopt hem op zijn voeten.)*

PETYPON : *(Draait zich op zijn rug)* Ja, wat is er nou? *(Hij gaat zitten en stoot zijn hoofd gevoelig tegen de canapé.)* Oh!... de hemel van mijn bed is naar beneden gekomen!... *(Hij gaat weer op zijn rug liggen.)*

MONGICOURT : *(lacht, evenals Etienne)* De hemel van zijn bed! Ha, ha, ha! *(Hij tilt de canapé bijna helemaal op.)*

PETYPON : *(Op zijn rug, kijkt naar Mongicourt die aan zijn voeten staat.)* Wat doe jij in godsnaam op mijn bed?

MONGICOURT : *(spottend)* Noem je dat je bed? Je ligt onder de canapé.

PETYPON : *(op zijn rug)* Wat 'ik lig onder de canapé'? Wat wil je daarmee zeggen 'ik lig onder de canapé'? Waar is die canapé dan?

MONGICOURT : *(Laat de canapé weer zakken zodat Petypon weer volledig bedekt is.)* Hier dan, als je me niet gelooft.

PETYPON : *(woedend, stommelend onder de canapé)* Wat is dat voor flauwe grap? Wie heeft die canapé op me gelegd?

MONGICOURT : *(Tilt de canapé weer een eind op)* Je kunt beter vragen wie je eronder heeft gelegd!

PETYPON : Vooruit, haal dat ding weg! *(De canapé wordt nu volledig opgelicht en op z'n plaats gezet. Petypon, die is gaan zitten leunt er uitgeput tegen.)* O, wat heb ik een hoofdpijn!

MONGICOURT : (*Loopt om de canapé heen en gaat erop zitten.*) Aha! Had ik het niet gedacht!

PETYPON : (*wrijft in zijn ogen, op klagelijke toon*) Is het al dag?

MONGICOURT : (*spottend*) Ja! (*even stilte*) Nog even, ja! (*even stilte*) Ik zou maar opschieten als je er nog van wilt profiteren.

PETYPON : (2) (*Neemt zijn pijnlijke hoofd in zijn handen.*) Oh, ai ai ai! (*tegen Mongicourt*) O, beste vriend!

MONGICOURT : Ja, zeg dat wel.

ETIENNE : (*Komt naar voren rechts van de canapé*) Zal ik meneer helpen op te staan?

PETYPON : (*terzijde, geërgerd*) Etienne!

ETIENNE : Meneer is toch niet van plan de hele dag op de grond te blijven liggen?

PETYPON : Hoezo "op de grond"? En als ik dat nu leuk vind? Ik ben hier daarstraks expres gaan liggen... omdat ik het te warm had in mijn bed!

ETIENNE : (*kalm*) Natuurlijk, meneer. (*terzijde*) Maar het is wel een vreemde plek. (*Hij pakt de geklede jas van Petypon van de vloer.*)

PETYPON : (*Staat moeizaam op, geholpen door Mongicourt.*) En nu sta ik op omdat ik zin heb om op te staan! Ik hoop je, hoop ik, niet om permissie te vragen?

ETIENNE : (*schudt de jas uit*) O nee, meneer... (*terzijde*) Wat is hij nijdasserig als hij onder de canapé slaapt! (*Hij legt de jas op de arm van de canapé.*)

PETYPON : (*Uit zijn humeur, tegen Mongicourt.*) Het is stomvervelend om door je knecht in een belachelijke positie te worden aange troffen! (*zonder overgang*) O, wat heb ik een hoofdpijn! (*Hij neemt zijn hoofd in zijn handen.*)

ETIENNE : (3) (*op hartelijke toon*) Wil meneer niets eten?

PETYPON : (2) (*Alsof hij zich niets verschrikkelijkers kan voorstellen.*) Oh, neen! (*vol walging*) Eten! Huu... Ik begrijp niet dat mensen eten.

ETIENNE : (*Gaat naar rechts*) Goed, meneer.

PETYPON : Waar is mevrouw?

ETIENNE : *(Heeft paraplu en hoed van de tafel gepakt en komt ermee terug.)* Mevrouw is de deur uitgegaan. Ze is naar de kapelaan van Saint-Sulpice.

MONGICOURT : Gaat je vrouw nog altijd zo op in de religie?

PETYPON : *(tegen Mongicourt)* Ja, reken maar... en in het bovennatuurlijke. Ze verbeeldt zich nu ook al dat ze helderziende is. Nou ja. *(Tegen Etienne die bij hem staat en glimlachend knikkend bevestigt wat hij zegt.)* Ja, het is zo goed, ga nu maar.

ETIENNE : Ja meneer! *(Terzijde, terwijl hij wegloopt.)* Nou, die is vandaag met z'n verkeerde been onder de canapé uitgestapt. *(Hij gaat op het tweede plan rechts af, met medeneming van hoed en paraplu.)*

2e Scène

Petypon, Mongicourt.

MONGICOURT : *(Bekijkt Petypon, die zijn hoofd met beide handen vasthoudt; de rechter op zijn voorhoofd, de linker op zijn achterhoofd. Hij klopt hem vriendschappelijk op de schouder.)* Voel je je beroerd?

PETYPON : *(Zonder van positie te veranderen, op klagende toon, de ogen ten hemel geslagen.)* Ah! *(Hij sleept zich voort naar de stoel in het midden en gaat zitten.)*

MONGICOURT : *(staande (1) en snaaks)* Tja, meneer wou zich in het onbekende storten... meneer moest zo nodig het rosse leven in!

PETYPON : *(2) (In elkaar gezakt op zijn stoel)* Ellendeling, jij hebt me meegesleept naar die oorden des verderfs!

MONGICOURT : Oh, die is sterk!

PETYPON : Denk je dat ik daar ooit in m'n eentje op was gekomen?... Maar weet je wat jij dacht: "Kijk, daar hebben we een ernstig mens, een geleerde! We gaan eens flink misbruik maken van zijn argeloosheid".

MONGICOURT : Kom nou zeg, waar haal je dat vandaan! Ik heb alleen maar tegen je gezegd: "Petypon, laten we even iets drinken voor we

naar huis gaan, ik sterf van de dorst; we hebben net een twee uur lang durende bijzonder gecompliceerde operatie achter de rug!... Een opengesneden buik is wel een biertje waard"! (*Hij ijsbeert heen en weer.*)

PETYPON : (*Is met veel moeite opgestaan, loopt naar de canapé.*) En waar heb je me mee naartoe genomen? Naar Maxims? (*Hij gaat uitgeput op de canapé zitten.*)

MONGICOURT : (*Loopt nog steeds heen en weer.*) De avond van het Grote Bal, ik wou even kijken. We blijven maar heel even, zei ik nog. Ik kan het ook niet helpen dat dat heel even heel lang is geworden... (*keert zich naar Petypon*) Hoe laat was het eigenlijk?

PETYPON : (*Slaat de ogen ten hemel.*) Dat weet God alleen!

MONGICOURT : Ah, je bent een mooie!... Zonder gekheid... als jij het op je heupen krijgt!... Je was niet meer weg te branden.

PETYPON : En toen heb je me dus maar in de steek gelaten, lafaard. (*Al pratende knoopt hij zijn das weer goed.*)

MONGICOURT : (*Loopt naar rechts met dezelfde slenterpas.*) Ja, wat wil je! Ik weet m'n maat! Als ik uitga, dan hou ik m'n hoofd erbij, daar zit 't in... Een goed evenwicht vinden tussen je pleziertjes en je werk! (*Hij gaat op de poef zitten, links van de tafel rechts op het toneel.*) Kijk, zoals ik hier nu voor je sta... terwijl jij weg was van de wereld... onder je canapé...

PETYPON : (*Met zijn pijnlijke hoofd achteruit leunend tegen de rug van de canapé.*) Wat een beroerd bed!

MONGICOURT : Daar twijfel ik niet aan!... (*fris en monter*) Nou, **ik** was om acht uur alweer bij mijn patiënten... (*staat op en gaat naar Petypon*) Om elf uur had ik iedereen afgewerkt; inclusief onze patiënt van gisteren.

PETYPON : (*plotseling geïnteresseerd*) Ah? ... En, hoe staat het ermee?

MONGICOURT : (*Staat links van de stoel in het midden, op losse toon.*) Gepiept! (*Haalt een sigarettenkoker uit zijn zak.*)

PETYPON : (*levendig*) D'r bovenop?

MONGICOURT : Nee... Dood! (*Hij neemt een sigaret.*)

PETYPON : Ai!

MONGICOURT : Ja. (*Een ogenblik stilte*) O, hij was ten dode opgeschreven.

PETYPON : Ik zei nog: het heeft geen zin om te opereren.

MONGICOURT : (*dogmatisch*) Het heeft altijd zin om te opereren. (*Doet de koker weer in zijn zak.*) De geopereerde profiteert er misschien niet van... (*Haalt een lucifersdoosje uit zijn vestzak.*) ...maar degene die opereert profiteert er altijd van.

PETYPON : Je ben cynisch.

MONGICOURT : (*Met een onverschillig beroepsgezicht, terwijl hij een lucifer aansteekt.*) Ik ben chirurg...

PETYPON : (*Springt op, als hij ziet dat Mongicourt zijn sigaret wil opsteken*) Hé, nee, alsjeblieft! Ffft! (*Hij blaast de lucifer uit.*)

MONGICOURT : (*verbluft*) Wat is er?

PETYPON : O, alsjeblieft, beste kerel, niet roken! Niet roken!

MONGICOURT : (*met een vriendschappelijk klopje op de schouder.*) Is het zo erg met je? Arme jongen, je bent totaal van de kaart.

PETYPON : Vertel mij wat! O, was er maar nooit een volgende ochtend!... Dat verschrikkelijke wakker worden... O, mijn hoofd... en mijn mond... mniam... mniam... mniam...

MONGICOURT : (*weet er alles van*) Ik weet er alles van.

PETYPON : In medische termen uitgedrukt noemen we dat...

MONGICOURT : Een houten hoofd.

PETYPON : (*Met uitgebluste stem, terwijl hij voor Mongicourt langs loopt.*) Ja.

MONGICOURT : In Latijn: "Koppus katerus".

PETYPON : (*draait zich half om*) Ja, of in Grieks...

MONGICOURT : Geen idee!

PETYPON : (*ellendig*) Ik ook niet. (*Hij valt neer op de poef, zijn hoofd tegen de tafel.*) Ik ook niet.

MONGICOURT : Ah, je moet er heel wat naar binnen geslagen hebben om er zo aan toe te zijn!

PETYPON : (*Ogen ten hemel*) O, praat me er niet van!

MONGICOURT : (*Neemt de stoel in het midden, keert hem om - rugleuning naar Petypon - en gaat er schrijlings opzitten.*) Maar ben je dan zo aan de drank?

PETYPON : *(met een ongelukkig gezicht)* Nee, ik ben aan de wetenschap!... Ik dacht: "Een geleerde moet met alles kennis maken."

MONGICOURT : *(maakt een kwasi-eeerbiedig saluut)* Tja, als het voor de wetenschap is!

PETYPON : Nou... *(gebaart even met zijn hoofd)* Je ziet waar het vergaren van kennis toe leidt...

MONGICOURT : *(spottend)* Zeg maar gerust dorst naar kennis! *(Terwijl hij dit zegt, staat hij op en plaatst in dezelfde beweging de stoel weer rechts van de canapé.)*

PETYPON : Ik zit er maar mee intussen... katterig, afgeknapt; ik voel me alsof ze m'n armen en benen hebben gebroken... Een invalide!

MONGICOURT : *(Komt links naar voren, voor de canapé)* De invalide met het houten hoofd.

PER : *(Staat op en gaat naar het midden van het toneel)* Wat een ellende!

(Op dit ogenblik horen we van opzij de stem van mevrouw Petypon.)

STEM MEVR. PETYPON : Ah, is meneer eindelijk op? Nou, dat is ook niet te vroeg. Ach, Etienne, neem die pakjes eens even aan, hier... Zo! Pas op, het is breekbaar!

PETYPON : *(Zodra hij de stem van zijn vrouw hoort springt hij op en haast zich naar zijn geklede jas die op de canapé ligt.)* Lieve God, mijn vrouw!... Zeg, kun je aan m'n gezicht zien dat ik vannacht doorgezakt ben?

MONGICOURT : (1) *(met grote ernst)* O, neen, helemaal niet!

PETYPON : *(gerustgesteld)* Ah!

MONGICOURT : *(Helpt hem in zijn jas)* Je ziet er alleen maar uit alsof je net een lijkdienst hebt bijgewoond.

PETYPON : Wat?

MONGICOURT : En jij was het lijk. Maar verder...

PETYPON : Ah, wat kun jij vervelend zijn met je pestgrapjes... Wacht even, als ik eens... *(Hij richt zich op, gaat met zijn hand door zijn haar en probeert er zo monter mogelijk uit te zien.)* Zo... wat vind je er zo van?

MONGICOURT : (*spottend*) Nee jongen, hou maar op. Daar vliegt niemand in.

3e Scène

Zelfden, mevrouw Petypon.

MEVR. PETYPON : (*Komt van rechts op, draagt haar hoed nog en strekt haar armen uit naar haar echtgenoot.*) Ah, eindelijk; je ben opgestaan! Nou, je hebt ook een gat in de dag geslapen! Dag liefje! (*Ze trekt hem naar zich toe om hem te omhelzen.*)

PETYPON : (2) (*De omhelzing van zijn vrouw bezorgt hem een nieuwe scheut van pijn in zijn hoofd.*) Dag Gab... au! ...rielle!...

MEVR. PETYPON : Dag meneer Mongicourt.

MONGICOURT : (1) (*zeer beminnelijk*) Mevrouw, uw dienaar.

MEVR. PETYPON : (*Draait haar man naar zich om.*) O, maar kijk toch eens... Wat zie je er slecht uit!

PETYPON : Ja?... Vind je?... Ja, dat klopt wel... Ik weet niet wat ik heb vanochtend; ik voel me vreemd.

MEVR. PETYPON : (*ongerust*) Maar je bent helemaal groen! (*tegen Mongicourt*) Wat scheelt hem, dokter?

MONGICOURT : (1) (*wendt beroepsernst voor*) Wat hem scheelt?... Hij heeft een "koppus katterus", mevrouw.

PETYPON : (*terzijde*) Huh?

MEVR. PETYPON : (*Schrikt, zonder te begrijpen*) O, lieve hemel, het is toch niet waar?

MONGICOURT : (*met doodbiddersstem*) Ja, mevrouw.

MEVR. PETYPON : (*hevig geschrokken*) Is het ernstig?

MONGICOURT : (*gewichtig, stelt haar met een gebaar gerust.*) Ik breng hem er bovenop, mevrouw.

MEVR. PETYPON : (*diep erkentelijk*) O, dank u!... (*tegen Petypon, liefhebbend en medelijdend*) Arme jongen... Dus je hebt een koppus katerus...

PETYPON : (*gegeneerd*) En tja... ik weet het niet... Dat zegt Mongicourt...

MEVR. PETYPON : *(heftig)* O, maar je moet verzorgd worden. *(tegen Mongicourt)* Wat moet hij innemen, dokter?... Iets versterkends misschien?... *(Plotseling)* Een glaasje van het een of ander? *(Blij met haar ingeving wil ze gaan halen wat ze voorstelt.)*

PETYPON : *(bijna schreeuwend)* Nee, nee! *(vol walging)* Geen alcohol.

MEVR. PETYPON : *(komt terug)* Wat moet ik hem dan geven, dokter?

MONGICOURT : *(met gespeelde gewichtigheid)* Tja, mevrouw, wat zal ik u zeggen, in gevallen als dit schrijft men in het algemeen ammoniak voor.

MEVR. PETYPON : *(is al weg)* Prachtig, ammoniak!

PETYPON : *(heftig en snel)* Wat? Nee, nee. *(Tegen Mongicourt zachtjes, terwijl zijn vrouw weer op haar schreden terugkeert.)* Je wilt me toch geen ammoniak laten slikken?

MONGICOURT : *(Krijgt medelijden met Petypon)* Ik denk niet dat het nodig is. De ziekte van uw man is al aan het afnemen.

MEVR. PETYPON : O, gelukkig!

MONGICOURT : Een kruidenthee met een schijfje citroen, dat zal hem goed doen.

MEVR. PETYPON : *(loopt weer haastig weg)* Ik laat het onmiddellijk halen.

MONGICOURT : *(grappig, tegen Petypon)* Nietwaar, goede vriend?

PETYPON : *(gedempt, kwasi-boos, tegen Mongicourt)* O, jij, ik doe je nog eens wat!

MEVR. PETYPON : *(Staat halverwege stil, draait zich om naar Petypon.)* Ah, wie had ooit gedacht dat ik je in zo'n toestand zou aantreffen! Vanochtend lag je nog zo vredig te slapen! *(Petypon, verbijsterd, werpt een verblufte blik op Mongicourt.)* Je merkte niet eens dat ik je een kusje gaf.

PETYPON : *(Steeds verblufte, keert zich naar zijn vrouw.)* Hè?... ku... ku...?

MEVR. PETYPON : Wat, kuhkuh?

PETYPON : Heb je me gekust?

MEVR. PETYPON : *(heel gewoon)* Ja.

PETYPON : *(houdt aan)* In... in m'n bed?